

Startnotitie Mobiliteitsvisie

Inhoudsopgave

1. Aanleiding

- 1.1. Waarom een mobiliteitsvisie?
- 1.2. Uitgangspunten
- 1.3. Beleidsmatige vertaling uitgangspunten naar modaliteiten

2. Werkwijze mobiliteitsvisie

- 2.1. Stappenplan mobiliteitsvisie
- 2.2. Planning op hoofdlijnen

3. Participatieplan

- 3.1. Participatievormen
- 3.2. Participatie onderwerpen
- 3.3. Belanghebbenden
- 3.4. Participatieproces

4. Concretiserend beleid - Mobiliteitsvisie

1. Aanleiding

1.1. Waarom een mobiliteitsvisie?

Voor de regio is de 'Bereikbaarheidsvisie Zuid-Kennemerland 2021' de visie op mobiliteit. Een op Heemstede gerichte mobiliteitsvisie, die antwoord geeft op de kijk van Heemstede op (boven)regionale en lokale mobiliteitsuitdagingen, is nog niet beschikbaar. Hierdoor kunnen beleidsinstrumentaria (collegebevoegdheid) op mobiliteitsgebied niet altijd goed opgesteld worden door het gebrek aan kaders/visie. Daarnaast is er veel samenhang tussen de diverse beleidsdocumenten op het gebied van mobiliteit, deze samenhang ontbreekt op dit moment.

Met een mobiliteitsvisie ontstaat deze samenhang en kan Heemstede beter de verschillende prioritaire uitdagingen die er zijn op het gebied van mobiliteit aanpakken en beleid opstellen waarin aangenomen moties verwerkt worden.

1.2. Uitgangspunten

De mobiliteitsvisie zal worden opgebouwd langs de volgende uitgangspunten (in willekeurige volgorde):

- We faciliteren de toenemende behoefte aan mobiliteit van inwoners van Heemstede.

Het aantal inwoners in Nederland en ook Heemstede blijft alsmaar groeien. Met een toename aan inwoners is er ook een steeds verder toenemende behoefte aan mobiliteit van inwoners van Heemstede.

Wij nemen maatregelen om deze toenemende behoefte te faciliteren door slim te kijken hoe we verschillende vervoerswijzen door Heemstede willen laten rijden en door mensen te stimuleren om vaker te gaan lopen en fietsen.

- We werken toe naar nul verkeersslachtoffers

We vinden het belangrijk dat alle verkeersdeelnemers zich op een veilige manier door Heemstede kunnen verplaatsen. Daarbij stellen we dat elke verkeersslachtoffer er één teveel is. Daarom zetten we in op verschillende maatregelen om toe te werken naar nul verkeersslachtoffers in Heemstede. Dit is lijn met het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 en het daaruit voortvloeiende Uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid Noord-Holland 2030 waaraan Heemstede zich heeft gecommitteerd.

- We maken onze mobiliteit duurzamer en groener

In Heemstede nemen we verschillende maatregelen om een duurzamere en groenere gemeente te worden. Zo ook op het gebied van mobiliteit. We kijken welke maatregelen we kunnen nemen om de mobiliteit in Heemstede duurzamer en groener te maken zoals deelmobiliteit en laadvoorzieningen.

- We zorgen voor een lokale doorvertaling van het STOMP-principe

Het STOMP-principe (Stappen, Trappen, OV, Mobiliteitsdiensten, Personen auto) wordt steeds vaker toegepast binnen verschillende gemeenten om duurzame vormen van mobiliteit te stimuleren (zoals lopen en fietsen).

In Heemstede spelen wij ook in op het STOMP-principe en maken hiervoor een lokale doorvertaling hoe wij STOMP toepassen binnen Heemstede. We houden bij de lokale doorvertaling vooral de kwetsbare verkeersdeelnemers in het oog.

We werken aan een robuuster en efficiënt (H)OV-systeem

Het (hoogwaardig) openbaar vervoer vormt een belangrijke schakel in de toenemende behoefte aan mobiliteit, het STOMP principe en duurzame mobiliteit. Om deze belangrijke schakel te blijven behouden zetten we in op het robuuster en efficiënter maken van ons (H)OV-systeem, waarbij we onze visie geven op de bussen die door Heemstede rijden én hoe wij de toekomst van het station Heemstede-Aerdenhout voor ons zien. In combinatie met de nieuwe ontwikkelingen als Bus Rapid Transit en de OV-HUB Nieuw Zuid in Haarlem.

- De basis is de juiste parkeerder op de juiste plek

Voor woonwijken staat de kwaliteit van de woonomgeving voorop. Hier parkeren met name inwoners en hun bezoek.

We sluiten aan op de Parkeervisie Heemstede en zorgen ervoor dat onder andere de juiste parkeerder op de juiste plek terecht komt, zodat iedereen dicht voor hun gewenste bestemming kan parkeren en ongewenste parkeerders geweerd worden.

- We gaan voor een beter doorstroming: lokaal leefbaar en regionaal bereikbaar

Door een toenemende behoefte aan mobiliteit komen de wegen in Heemstede steeds meer onder druk te staan, met name de N201 als we naar de auto kijken.

We nemen verschillende maatregelen om te zorgen dat de doorstroming van het verkeer in Heemstede verbeterd wordt, de leefbaarheid verbetert wordt en dat men met zo min mogelijk vertraging op de gewenste locatie kan komen.

- We gaan voor meer deelmobiliteit

De laatste jaren is deelmobiliteit steeds meer in opkomst. Deze vervoersvorm zorgt ervoor dat niet iedereen meer een eigen vervoersmiddel hoeft te hebben, maar dat een voertuig door meerdere mensen gedeeld kan worden.

In een tijd waarin Heemstede steeds meer onder druk komt te staan door een toename aan verkeer spelen we in op meer delen van voertuigen.

- De tijdshorizon van de mobiliteitsvisie is 2040

De mobiliteitsvisie geeft ons blik op het mobiliteit in Heemstede voor de langere periode. We kiezen ervoor om de tijdshorizon van de mobiliteitsvisie op 2040 te zetten, zodat deze aansluit op de Omgevingsvisie Heemstede, waar de mobiliteitsvisie op aansluit.

- Eerder vastgesteld beleid wordt ondergebracht in de mobiliteitsvisie

Voor verschillende modaliteiten hebben we in Heemstede al beleid gemaakt. We gaan het wiel niet opnieuw uitvinden, maar gebruiken de mobiliteitsvisie om vaststaand beleid te bundelen.

1.3. Beleidsmatige vertaling uitgangspunten naar modaliteiten

De beleidsmatige uitwerking van uitgangspunten naar modaliteiten wordt uitgewerkt op basis van het STOMP-principe. Het STOMP-principe vormt de kapstok waarop de Mobiliteitsvisie vormgegeven zal worden.

S T O M P	Modaliteit	Wat komt o.a. in de Mobiliteitsvisie
	Stappen	- Voetgangersnetwerk, toegankelijkheid, kwaliteit
	Trappen	- Lokale en regionale doorfietsroutes
	Openbaar vervoer	- Bus / (H)OV - IC station Heemstede Aerdenhout - Ontwikkelingen als BRT
	Mobiliteitsdiensten	- Deelmobiliteit
	Personen auto	- wegcatégorisering

- Voetgangers (stappen)

We willen dat onze voetgangers op een prettige en veilige manier overal naartoe kunnen lopen. Zo moeten verschillende voorzieningen als winkels en scholen goed bereikbaar zijn voor voetgangers. Hiervoor maken wij gebruik van een voetgangersnetwerk in Heemstede.

Daarnaast speelt inclusiviteit sterk mee: we zorgen ervoor dat mensen die gebruik maken van bijvoorbeeld een rollator of rolstoel ook op een prettige manier naar de verschillende voorzieningen in Heemstede kunnen komen. Zij moeten zich ook op een prettige manier van A naar B kunnen verplaatsen.

De in de mobiliteitsvisie benoemde kaders voor Voetgangers worden geconcretiseerd in een 'Fiets- en Voetgangersbeleidsplan'.

- Fiets (trappen)

In Heemstede willen we zorgen dat het vanzelfsprekend is om de fiets te pakken. De fiets is een gezonde en actieve vorm van mobiliteit. Om te zorgen dat het vanzelfsprekend wordt om de fiets te pakken, moeten we zorgen dat men ten alle tijden veilig kan fietsen en dat men met de fiets ook overal kan komen.

In Heemstede zorgen we dan ook voor een goede lokale en regionale bereikbaarheid voor de fietser. Voor deze bereikbaarheid zetten we in op een lokaal fietsnetwerk en regionale doorfietsroutes. Hiervoor is het van belang dat Heemstede een visie ontwikkelt op het lokale fietsnetwerk en de regionale doorfietsroutes.

Naast de fietsroutes stellen we ook een visie op voor het fietsen naar verschillende voorzieningen, zoals winkels en sportvoorzieningen. Daarbij geven we ook onze visie op fietsen naar schoolzones toe. We zien graag dat jongeren met de fiets naar school gaan en vinden het belangrijk dat deze jongeren op een veilige manier naar school kunnen fietsen.

Dit leidt uiteindelijk tot een fietsnetwerkk kaart, waarin duidelijk wordt hoe het lokale fietsnetwerk eruit komt te zien en waar alle doorfietsroutes in Heemstede komen. We geven daarbij ook aan welke lokale en regionale verbindingen er door het fietsnetwerk en de doorfietsroutes zijn.

De in de mobiliteitsvisie benoemde kaders voor Fiets worden geconcretiseerd in een 'Fiets- en Voetgangersbeleidsplan'.

- (Hoogwaardig) Openbaar vervoer

Onze beleidsvrijheid voor deze modaliteit is gering omdat de concessieverlening via o.a. de provincie gaan. Dat neemt niet weg dat van belang zien in goed openbaar vervoer.

Wij kijken of iedereen in Heemstede op een acceptabele loopafstand een (H)OV halte kan bereiken en kijken wij naar de inclusiviteit voor het (H)OV. Zo willen wij ervoor zorgen dat alle doelgroepen op een prettige manier gebruik kunnen maken van het OV.

Wij houden rekening mee ontwikkelingen als OV-Hub Nieuw Zuid in Haarlem en de BRT (Bus Rapid Transit).

Dit leidt uiteindelijk tot een OV-netwerkk kaart, waarin onze visie op de buslijnen in en door Heemstede en aansluiting op toekomstige ontwikkelingen weergegeven worden.

Daarnaast geven we ook aandacht aan ons IC-station Heemstede-Aerdenhout. In de Omgevingsvisie Heemstede 2040 is gekozen om de omgeving van het station aan te wijzen als potentiële ontwikkellocatie voor de langere termijn, waarbij mobiliteit, wonen, werken en voorzieningen worden samengebracht. Zo willen we dat het station zijn belangrijke functie als OV-hub kan (blijven) vervullen.

- Mobiliteitsdiensten

We houden rekening met autonome ontwikkelingen, zoals vergrijzing, de noodzaak tot verduurzaming en het inspelen op de gevolgen van klimaatverandering en digitalisering.

Daarbij wordt gedacht aan deelmobiliteit. Deelmobiliteit kan er bijvoorbeeld aan bijdragen dat het station Heemstede-Aerdenhout zijn functie als OV-hub in de toekomst kan blijven vervullen. Deelmobiliteit is een innovatieve oplossing om mobiliteit te verbeteren, met oog voor duurzaamheid, efficiëntie en inclusiviteit.

Omdat deelmobiliteit voor de gemeente Heemstede nog een relatief nieuw concept is, stellen we een visie op hoe wij deelmobiliteit in de gemeente Heemstede voor ons zien.

De in de mobiliteitsvisie benoemde kaders voor mobiliteitsdiensten worden geconcretiseerd in een 'Beleidsnota Deelmobiliteit'.

Auto (personenauto)

Wij stellen een visie op voor het gemotoriseerde verkeer in Heemstede, waarbij we kijken hoe we het gemotoriseerde verkeer via de gewenste wegen kunnen laten rijden, zodat de druk op het wegennet afneemt en de leefbaarheid toeneemt. Hierbij rekening houdend dat de auto voor veel inwoners van Heemstede een belangrijk vervoersmiddel is om van A naar B te komen.

Verder houden we rekening met de verduurzaming van het gemotoriseerde verkeer door te kijken naar elektrisch opladen van auto's.

Daarnaast geven we ook inzicht in de wegcategorisering voor Heemstede.

De in de mobiliteitsvisie benoemde kaders voor Auto worden geconcretiseerd in een 'Verkeerscirculatieplan'.

2. Werkwijze mobiliteitsvisie

2.1. Stappenplan mobiliteitsvisie

Nadat deze startnotitie is vastgesteld wordt de Mobiliteitsvisie opgesteld op basis van de uitgangspunten en kaders per modaliteit die in deze startnotitie zijn gedefinieerd.

De mobiliteitsvisie wordt opgesteld aan de hand van de volgende stappen:

- Stap 1: Inventarisatiefase (thermometer)

Belanghebbenden (zie 3. Participatieplan) worden gevraagd om aan te geven per modaliteit waar men tegenaan, zich zorgen over maakt, wat men anders zou willen zien, wat moet blijven e.d. Feitelijk een analyse van de huidige situatie per modaliteit. Dit levert een inventarisatie (thermometer) van de huidige situatie per modaliteit op die de basis vormt voor de concept-mobiliteitsvisie.

- Stap 2: Opstellen concept-mobiliteitsvisie

Op basis van de inventarisatiefase wordt een concept-mobiliteitsvisie opgesteld. Dit concept wordt intern besproken met de diverse specialisten per vakgebied binnen de gemeentelijke organisatie.

- Stap 3: Participatiefase

De belanghebbenden zullen nu wederom benaderd worden. Nu om mee te denken met de kaders en richtlijnen die opgenomen zijn in de concept-mobiliteitsvisie. Participatie gebeurt zowel online- als offline.

- Stap 4: Opstellen Mobiliteitsvisie 80%

De resultaten van de participatiefase worden verwerkt in de Mobiliteitsvisie die leidt tot een 80% versie. Deze 80% versie zal aan de raad aangeboden worden voor een zienswijze

- Stap 5: Mobiliteitsvisie vaststellen

De zienswijze van de raad wordt verwerkt in de Mobiliteitsvisie die als A-stuk aangeboden zal worden aan de raad ter vaststelling.

- Concretiserende beleidsregels

Na vaststelling van de Mobiliteitsvisie zal concretiserend beleid opgesteld gaan worden.

2.2. Planning op hoofdlijnen voor de mobiliteitsvisie

	Inventarisatiefase	Concept Mobiliteitsvisie	Participatiefase	80% versie	vaststelling Mobiliteitsvisie	Concretiserende beleidsregels
Q4 2024						
Q1 2025						
Q2 2025						
Q3 2025						
Q4 2025						

3. Participatieplan

3.1. Participatievormen

Er zijn meerdere participatievormen voor de Mobiliteitsvisie. Er wordt zowel extern als intern geparticipeerd. Extern met belanghebbenden genoemd onder 3.3. Intern met de collega's per vakgebied en met het college en de raad.

3.2. Participatie onderwerpen

Voor de mobiliteitsvisie zullen we participeren aan de hand van de vijf opgenomen modaliteiten van het STOMP principe:

- Stappen (voetganger)
- Trappen (fiets)
- Openbaar Vervoer (OV)
- Mobiliteitsdiensten (deelmobiliteit)
- Personen auto

3.3. Belanghebbenden

Participatie vindt plaats met de volgende belanghebbenden:

- Bewoners Heemstede
- Belangengroepen inwoners
(o.a.: Stichting Veilig Verkeer Heemstede & Actiecomité Heemstede)
- Ondernemers/winkeliers
- Nood- en Hulpdiensten
- Fietzersbond
- Scholen
- Werkgroep Toegankelijkheid

3.4. Participatieproces

Wij beginnen met een Inventarisatiefase. Belanghebbenden worden gevraagd de huidige situatie per modaliteit aan te geven. Waar maakt men zich zorgen over, waar loop men tegenaan, wat zou men anders willen zien, wat moet blijven en dergelijke. Dit betreft dus een analyse van de huidige situatie per modaliteit. Deze inventarisatie (thermometer) van de huidige situatie per modaliteit is de basis voor de concept-mobiliteitsvisie.

De inventarisatiefase zal op diverse wijzen plaatsvinden, hoofdzakelijk via gesprekken met vertegenwoordigers van deze belanghebbenden.

De input van de inventarisatiefase wordt door vertaald in een eerste concept Mobiliteitsvisie.

Hierna volgt participatie met wederom de belanghebbenden, waarbij zij kunnen meedenken / meepraten op de inhoud. Dit zal zowel online als offline plaatsvinden. Voor het online participeren zetten we vooralsnog in op de digitale tool Open Stad.

Voor offline participatie zetten we vooralsnog in op informatieavonden: 1 informatieavond per modaliteit conform het STOMP principe. Hierdoor kunnen ook verschillende belangengroepen aansluiten en kan gericht geparticipeerd worden.

Vervolgens wordt, op basis van alle eerdere participatievormen, de reacties verwerkt en wordt een 80% versie van de Mobiliteitsvisie opgesteld. De gemeenteraad wordt vervolgens geparticipeerd door een zienswijze op te halen (B-stuk). Daarna volgt de Mobiliteitsvisie die vastgesteld kan worden door de raad.

4. Concretiserend beleid - Mobiliteitsvisie

Een visie is op hoofdlijnen en kaderstellend.

Dit betekent dat er concretiserend beleid volgt op basis van de kaders benoemd in de Mobiliteitsvisie. Per modaliteit volgt dan later ook een concretisering in beleidsregels.

Hieronder wordt, waar mogelijk, het concretiserend beleid aangegeven per modaliteit waarbij het STOMP-principe als kapstok fungeert.

Voetgangers

De in de mobiliteitsvisie benoemde kaders worden geconcretiseerd in een 'Fiets- en Voetgangersbeleidsplan'.

Fiets

De in de mobiliteitsvisie benoemde kaders worden geconcretiseerd in een 'Fiets- en Voetgangersbeleidsplan'.

Openbaar Vervoer

De beleidsvrijheid voor de gemeente Heemstede voor deze modaliteit is gering, ondanks dat wij openbaar vervoer zeer belangrijk vinden. Dit komt omdat de concessieverlening voor het openbaar vervoer loopt via de Provincie Noord-Holland, waardoor wij beperkt invloed hebben op het kwaliteitsniveau van het OV-netwerk.

Mobiliteitsdiensten

De in de mobiliteitsvisie benoemde kaders worden geconcretiseerd in een 'Beleidsregels Deelmobiliteit'. Onderdeel hiervan is een pilot om op een kleinschalige wijze te kijken hoe effectief deelmobiliteit in de praktijk zal zijn voor Heemstede.

Personen auto

De in de mobiliteitsvisie benoemde kaders (zoals een afweegkader voor wegcatégorisering) worden geconcretiseerd in een 'Verkeerscirculatieplan', inclusief een integrale regionale blik.

STOMP-principe

